

værende Lovs § 5, 1ste Stykke, § 8, 2det Punktum, § 13 og § 24". Lad os da se lidt nøjere paa dette. Her siges; at her er der intet at lave om ved Kontrakter eller paa lignende Maade. Her er det faste, det bestaaende. Jeg tænker mig; man vil ligestille de Bestemmelser; der gælde med Hensyn til et Konkursbos Forhold med Tyendets Forhold. Det er en Slags Generalbestemmelse, som her er indsat i Loven; og som ingen maa røre ved. Jeg vil bede ærede Medlemmer om særlig at have deres Opmærksomhed henvendt paa disse 4 Punkter. Jeg skal da begynde med det første. Hvad siges der? Der siges at: „Tyendet kan ved Tjenestens lovlige Ophør og indtil en Maaned derefter af Husbonden kræve udstedt et Tjenestebevis indeholdende en Bevidnelse af den udførte Tjenestes Art og Varighed". I gamle Dage havde vi Skudsmaalsbogen, og den skulde i Begyndelsen ikke alene bevidne, hvor Tyendet havde været, saa at man kunde finde det, men den skulde tillige bevidne, hvorvidt vedkommende Husbond havde været tilfreds med Tyendet, for at andre, der agtede at tage Tyendet i sin Tjeneste, paa Forhaand kunde faa at vide, hvordan det var. Da lagde man Vægt paa den saakaldte Skudsmaalsbog. Men det er mange Aar, siden man opgav det, og vi Husbønder føre nu ikke noget som helst Skudsmaal ind i Skudsmaalsbogen. Vi indføre blot, at vedkommende har tjent mig fra den Dato til den Dato, og at vi have fæstet det vedkommende Tyende fra den Dato til den Dato paa de og de Betingelser. Men jeg vil henstille, om man mener, det er rigtigt at bortkaste det Middel, som de kommunale Myndigheder, Lægdsvæsenet og Fattigudvalget have saa megen Brug for, idet det derved er muligt at faa at vide, hvor de forskellige Mennesker opholde sig. Jeg er ikke enig med den ærede Ordfører for Flertallet her i Salen (N. C. Jensen), naar han mener, at vi alle skulle slæbe omkring med en Hjemstedsbog. Jeg tror, at Ulykken ved Skudsmaalsbøgerne var den, at man kun lod dem gælde for de tjenende, men ikke for andre unge Mennesker. Vore egne Sønner og Døtre, der gik hjemme, havde ikke Skudsmaalsbøger, og selv om de flyttede et andet Sted hen, skulde Opholdet der ikke betragtes som et Tjenesteforhold, skønt det i Virkeligheden var det samme Forhold, og de skulde lige saa lidt have Skudsmaalsbog som Lærlinge og slige Folk. Jeg tror, det vilde være heldigt, om man bestemte; at herefter skulde enhver Mand eller Kvinde indtil det 25de Aar have sin Hjemstedsbog, og at den skulde føres, for

at vedkommende Myndighed let kunde finde enhver overalt, inden han eller hun satte varigt Bo. Mange Ulemper, som nu besvære Administrationen, vilde derved blive hævede. (*Martin Olsen*: Det er russisk). Naa, saa lad det være russisk, det er der ingen Ulykke i.

Første Viceformand (*J. C. Christensen*): Samtale mellem Taleren og Medlemmerne er ikke tilladt.

Ravn: Bestemmelsen her gaar altsaa ikke ud paa, at der skal indføres en ny Skudsmaalsbog eller en Hjemstedsbog, men at vedkommende kan kræve et Bevis for, at han har arbejdet hos sin Husbond saa og saa længe med et Arbejde af den og den Beskaffenhed. Jeg gad vide, hvad de Sedler skulle til. Vi maa ikke sige, at han har arbejdet godt, eller at han har arbejdet slet, men hvad Nytte skal det saa være til at skrive; at den Karl har gjort almindeligt Karlearbejde i en Gaard, og den Pige har gjort almindeligt Pigearbejde i det og det Aar? Imidlertid skal jeg gerne bøje mig for denne Bestemmelse, men jeg ser ikke, at det er Umagen værd at indsætte den som en Slags Grundlov, der ikke kan fraviges. Have vi ikke andet at fastsætte, ved jeg sandelig ikke, hvorfor vi netop skulle fastsætte dette.

Jeg kommer saa til en anden Bestemmelse, der er af lige saa ringe Værd. I § 8, 2det Punktum, fastsættes det, at Fæstemaal ikke kan indgaas for længere Tid end 1 Aar. Er der virkelig noget saa uheldigt i, at jeg lejer en Karl, og vi blive enige om en Tjenestetid paa 2 eller 3 Aar? Hvad kommer det det offentlige ved? Vil man ikke sige mig, hvor er det gruelige, som bevirker, at man skal sætte en saadan Bestemmelse ind? Jeg kan ikke indse Rigtigheden deraf.

Jeg kommer saa til § 13, der angaar Indretningen af Karlekamre i nyopbyggede Gaarde. Jeg tror, at denne Paragraf er aldeles overflødig. Jeg er overbevist om, at ingen, der bygger sig et nyt Hus eller Gaard, vil indrette Karlekamre uden at opfylde disse Betingelser, maaske paa en enkelt Undtagelse nær, nemlig med Hensyn til Fjælegulvet. Det kan godt være, at man vil gaa over til Cementgulv, og hvorfor? Fordi Karlene selv ville holde paa, at det ikke er saa rart med et Fjælegulv. Det er maaske nok saa varmt, men de komme ofte ind med snævset Tøj, med svinagtige Træsko og Træskostøvler, de ryste Tobakspiberne ud midt paa Gulvet og hælde